

07.05.2018

§ 320

Valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponsi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatuohjelman valmistelemisesta

HEL 2017-010752 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:
Tomi Sevander: viikoksi pöydälle

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tomi Sevanderin ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 27.9.2017 kaupunkistrategian käsittelyn yhteydessä hyväksymän toivomusponnen (Pilvi Torsti) johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijän perustelut

Hyväksyessään 27.9.2017 Helsingin kaupunkistrategian kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

"Hyväksyessään strategiaohjelman valtuusto edellyttää, että kaupunki ryhtyy välittömästi selvittämään mahdollisuutta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatuohjelman valmistelemiseksi tavoitteenaan varmistaa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen korkea taso, tasalaatuisuus ja yhdenvertaisuuden toteutuminen koko kaupungin tasolla. Huomiota kiinnitetään esimerkiksi alueiden ja yksikköjen erilaisuuteen sekä rahoit-

tus- ja muiden rakenteiden tarkoituksenmukaisuuteen. Laatuohjelman osana harkitaan selvitettäväksi Helsinkiin mahdollisesti soveltuvia hyviä käytäntöjä ja testattuja malleja Ruotsista erityisesti huomioiden liki 20 prosentin vieraskielisten lasten osuus varhaiskasvatuksessa ja peruskoulussa. Laatuohjelman tulokset raportoidaan kaupunginhallitukselle 2018 alkaen vuosittain niin, että ne voidaan ottaa huomioon seuraavan vuoden budjettivalmistelussa ja maksuttoman varhaiskasvatuksen jatkovalmistelussa." (Pilvi Torsti)

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Toivomusponnen johdosta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto.

Kaupunginkanslian elinkeino-osaston maahanmuutto- ja työllisyysasiatyksikkö pitää kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnossa esitettyä perusteltuna liittyen Pilvi Torstin ponteen. Elinkeino-osasto toteaa lisäksi, että Helsingin kaupunki uusii parhaillaan kotouttamisohjelmaansa vuosille 2017-2021. Ohjelman osana tuodaan esiin myös kasvatuksen ja koulutuksen toimialan maahanmuuttoa koskevat tavoitteet, toimenpiteet sekä mittarit. Kaupunkistrategian mukaisesti kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle luodaan maahanmuuton kehittämissuunnitelma, joka sisältyy edellä mainittuun Helsingin kotouttamisohjelmaan.

Esittelijä toteaa, että toimialalta saadun tiedon mukaan varhaiskasvatuksen ja peruskoulutuksen laatuohjelman valmistelu on käynnistetty.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Olli Lahtinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36055
olli.lahtinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Torsti Pilvi, toivomusponsi 3, Kvsto 27.9.2017 asia 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki PL 1
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.01.2018 § 17

HEL 2017-010752 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Pilvi Torstin toivomusponnesta:

Lainsäädäntö ja nykytila

Toivomusponnassa painotetaan kaikkien koulujen ja päiväkotien korkean ja yhtä hyvän laadun varmistamisen sekä yhdenvertaisuuden toteutumisen tärkeyttä koko kaupungin alueella.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatua sekä yhdenvertaisuuden toteutumista edistetään monella eri tavalla. Päiväkodissa tai perhepäivähoidossa olevalle lapselle on lain mukaan laadittava henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, johon kirjataan tavoitteet lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia tukevalla tavalla sekä toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista on arvioitava ja suunnitelma on tarkistettava vähintään kerran vuodessa ja tätä useammin, jos lapsen tarpeet sitä edellyttävät.

Opetushallituksen laatiman Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet -asiakirjan (2016) mukaan varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jolla on tehtävänä edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Lisäksi varhaiskasvatuslaissa veloitetaan järjestäjä arvioimaan antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistumaan ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Laissa mainittu ulkopuolinen arvioijataho on Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi). Karvi tukee varhaiskasvatuksen järjestäjien laadunhallintaa ja arviointikuluttuurin vahvistamista laatimalla varhaiskasvatuksen arviointisuunnitelman ja kehittämällä sen edellyttämiä laadunhallinnan ja arvioinnin malleja ja käytänteitä sekä laadukkuuden mittareita.

Myös perusopetuslaki velvoittaa vastaavanlaiseen oman toimintansa arviointiin ja velvoittaa osallistumiseen ulkoiseen arviointiin (Karvi). Opetuksen järjestäjän itsearviointi sisältää sekä opetuksen järjestäjätason arvioinnin että koulukohtaisen arvioinnin. Arvioinnin keskeiset tulokset tulee julkistaa. Perusopetuksen opetussuunnitelman valtakunnallisissa perusteissa (2014) todetaan, että jokaisella oppilaalla on oikeus hyvään opetukseen ja onnistumiseen koulutyössä. Oppimisesta syrjäytyminen merkitsee sivistyksellisten oikeuksien toteutumatta jäämistä ja on uhka terveelle kasvulle ja kehitykselle. Perusopetus luo edellytyksiä elinikäiselle oppimiselle, joka on erottamaton osa hyvän elämän rakentamista. Pyrkimys korkeaan laatuun ja toiminnan tasalaatuisuuteen sisältyy siten jo perusopetuslakiin ja opetussuunnitelman laadinnan perusteisiin.

Helsingin kaupunki edellytti aiemmin, että silloiset virastot ja laitokset tekivät itsearviointin omasta toiminnastaan kerran valtuustokaudessa Euroopan laatupalkintokriteereillä (EFQM). Viime vuosina opetusviraston alaiset suomen- ja ruotsinkieliset peruskoulut ovat tehneet itsearviointin perusopetuksen laatukriteereistä johdetulla Hyvin toimiva koulu -mallilla ja ruotsinkieliset päiväkodit vastaavalla päiväkoteja koskevalla mallilla. Opetus- ja kulttuuriministeriön perusopetuksen kansallisiin laatukriteereihin perustuva Hyvin toimiva koulu -malli tehtiin Helsingin peruskoulujen laatutyön tueksi. Hyvin toimiva koulu -mallissa tarkastellaan hyvän laadun edellytystekijöitä kuten johtamista, henkilöstövoimavaroja, opetuksen ja hyvinvoinnin suunnittelua sekä opetussuunnitelman toteutumista. Suomenkieliset päiväkodit ovat tehneet itsearviointinsa varhaiskasvatustilain pohjalta. Vuoden 2018 talousarvion noudattamisohjeissa kaupunkitasoista veloitetta tehdä itsearviointi ei ole enää mainittu kuten viime vuosina. Kaupunki ei siis enää välttämättä edellytä itsearviointeja, ellei tällaista veloitetta esitetä myöhemmin jossakin muussa yhteydessä.

Miten jatkossa voidaan toimia

Laatuohjelman tuloksista, jotka valtuutettu Torsti esittää raportoitavaksi vuodesta 2018 alkaen kerran vuodessa kaupunginhallitukselle, voidaan luotettavimmin raportoida esittämällä keskeisten laatua kuvaavien mittareiden tulokset kaupunginhallitukselle. Toimialalle siirtyneillä virastoilla on ollut omia laatua koskevia mittareita. Varhaiskasvatuksessa on ollut käytössä mm. päiväkotien asiakastyytyväisyyttä, päivähoitoon pääsyä lähialueelle, päivähoitoon osallistumista ja lasten hyvinvointia koskevia mittareita. Peruskouluissa on ollut oppimistuloksia, hyvinvointituloksia, oppilaiden osallisuutta, liikuntaa, harrastustoimintaa sekä lähikouluperiaatteiden toteutumista koskevia mittareita. Näitä tuloksia on esitetty toimintakertomusten yhteydessä. Nämä mittarit tulee yhtenäistää siten, että sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa on

07.05.2018

käytössä vastaavat mittarit silloin, kun se on mahdollista. Keskeisten oppimiseen, hyvinvointiin, palvelukykyyn sekä syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvien ja käytössä olevien tunnuslukujen tulokset voidaan jatkossa julkistaa kootusti ajantasaisina internetissä. On kuitenkin tarpeen huomata, että kaikkia tuloksia ei kerätä vuosittain (tämä koskee esimerkiksi oppimistuloksia ja kouluterveyskyselyn tuloksia).

Sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa tehdään lisäksi lukuisia toimenpiteitä lasten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Tällaisia toimenpiteitä ovat esimerkiksi PD-raham (positiivisen diskriminaation rahan) jakaminen kouluille ja päiväkodeille tiettyjen määriteltyjen kriteerien mukaan ja maahanmuuttajien kotouttamistoimenpiteet. Kaikkien näiden lukuisten toimenpiteiden vaikutuksia ei ole yksiselitteisesti osoitettavissa. Nämä erilaiset toimenpiteet voidaan kaupunginhallitukselle raportoinnin yhteydessä todeta vuosittain.

Oman tietopohjansa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun arvioinnille antavat myös oman toiminnan arvioinnit ja ulkoiset arvioinnit. Yhteenvedot näistä arvioinneista voidaan raportoida mahdollisuuksien mukaan myös kaupunginhallitukselle. Usein arviointeja ei kuitenkaan tehdä vuosittain vaan harvemmin.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa toivomusponnen ehdotusta selvittää mahdollisuutta varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen laatuohjelman valmistelemiseksi. Laatuohjelmassa on esitetty ne mittarit, joilla päiväkodit ja peruskoulut arvioivat omaa toimintaansa korkean ja tasalaatuisen palvelun varmistamiseksi, ja joilla ne raportoivat toiminnastaan kaupunginhallitukselle vuosittain. Toimiala tekee laatuohjelmaehdotuksessaan esityksen myös siitä, miten se raportoi kaupunginhallitukselle vuosittain muista tähän asiaan liittyvistä toimenpiteistään ja tietopohjastaan, esimerkiksi itsearviointien tuloksista.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Leena Oulasvirta, laatupäällikkö, puhelin: 310 80563
leena.oulasvirta(a)hel.fi